

Remissvar Byggmaterialindustrierna – Boverkets förslag till föreskrifter och allmänna råd om säkerhet i händelse av brand i byggnader

Byggmaterialindustrierna tackar för möjligheten att inkomma med kommentarer på remiss *Boverkets förslag till föreskrifter om allmänna råd om säkerhet i händelse av brand i byggnader*. Materialet är omfattande och komplext och Byggmaterialindustrierna vill därför framföra att remisstiden över sommar och semestertider inte varit optimal. Det är viktigt att sektorn och berörda aktörer hinner sätta sig in i dokumentet och analysera de konsekvenser som förslaget kan medföra.

Generella kommentarer

Byggmaterialindustrierna är positiva till intentionerna med omarbetningen av byggreglerna med syftet att möjliggöra för branschen att ta ett ökat ansvar för kvaliteten och ökade möjligheter till anpassningar utifrån marknadens behov. Samtidigt ser Byggmaterialindustrierna risker med att tillämpningen av reglerna kan komma att variera och att det, i alla fall inledningsvis, kan råda en stor osäkerhet hur reglerna ska tillämpas och verifieras.

Det är centralt att tillräcklig tid ges för sektorn att omhänderta och implementera de nya kraven. Den föreslagna implementeringstiden på ett år är för snäv för att sektorn och kommunerna ska hinna utbildas och hitta formen för det nya arbetssättet tillsammans. Byggmaterialindustrierna anser därför att implementeringstiden behöver förlängas till minst två år.

På EU-nivå pågår flera lagstiftningsprocesser som påverkar byggandet i Sverige, inte minst Byggproduktförordningen (CPR) men även Ecodesign for Sustainable Products regulation (ESPR) mm. Flera EU-regelverk som är under framtagande kan komma att påverka de svenska byggreglerna. Avseende byggreglerna i kapitlet om energihushållning har remissen skjutits fram till nästa år för att invänta fastställande av Direktivet om byggnaders energiprestanda (EPBD) och Energieffektiviseringsdirektivet (EED). Eftersom de andra avsnitten i de nya byggreglerna tas fram parallellt med regelverken på EU-nivå, önskar Byggmaterialindustrierna ett förtydligande av hur kommande relevanta krav i dessa regelverk är tänkta att omhändertas av byggreglerna.

Boverket har aviserat att vägledning kommer att presenteras samtidigt med att regelverket träder i kraft i juli 2024. Byggmaterialindustrierna önskar ett förtydligande från Boverket om vad vägledningarna är tänkta att omfatta avseende frågeställningar och nivå på information. Detta för att sektorn redan nu ska kunna identifiera vad som behöver omhändertas av sektorn. Det är viktigt att vägledningarna hamnar på rätt nivå så att de inte riskerar att bli för detaljerade och på så vis minska den flexibilitet som regelverket är satt att ge. Samtidigt behövs vägledning i ett antal frågor, se mer nedan i kommentarer på specifika delar av remissen. Byggmaterialindustrierna föreslår att vägledningarna tas fram i nära dialog med sektorn, för att omhänderta de frågor där sektorn ser att förtydligande från myndigheten behövs.

I och med de nya reglerna läggs det på samhällsbyggnadssektorn att ta fram metoder för att verifiera att krav är uppfyllda. De nya brandreglerna ökar möjligheten att verifiera författningens funktionskrav med analytisk dimensionering. Då det finns preciserade krav kan det dock leda till att enskilda byggnadsnämnder tar den enkla vägen och undviker att "godkänna" avsteg från de preciserade kraven då det vid analytisk dimensionering är svårare att avgöra om Boverkets krav är uppfyllda eller ej. Detta är ett problem som redan finns idag och som knappast kommer att förbättras i och med de nya reglerna. Byggmaterialindustrierna gör här samma bedömning som Byggföretagen om att det behövs en samordnande funktion med mandat, ackreditering eller liknande som kan ge nationellt godkännande för verifieringsmetoder för funktionskrav och med uppgift att övervaka att nationell likriktning av byggnadsnämnders bedömningar uppnås och att motstridiga lokala tolkningar inte tillämpas.

Dagens allmänna råd är tillgängliga utan kostnad och tillgängliga för alla medan det inte är fallet när det gäller standarder. För att alla aktörer i sektorn ska kunna ta del av gemensamt överenskomna verifieringsmetoder, kopplade till regelverket, behöver SIS-standarder och andra överenskomna dokument framöver vara tillgängliga utan kostnad. Att så blir fallet behöver tydliggöras och säkerställas.

Enligt det ursprungliga regeringsuppdraget och Boverkets slutrapport för regeringsuppdraget ska reglerna enligt den nya regelmodellen vara uppbyggda för att vara bättre anpassade till digital tillämpning. Det pågår ett stort arbete i sektorn med att digitalisera produkt- och miljöinformation. Det är viktigt att digitaliseringen av byggregler görs så att de blir maskintolkningsbara för att möjliggöra automatisk regelkontroll och effektivare informationsutbyte. Byggmaterialindustrierna kan i remissen inte se hur detta har omhändertagits och önskar ett förtydligande om hur detta är tänkt att hanteras.

Återbruk är en viktig fråga för att öka resurseffektiviteten inom byggandet. Byggmaterialindustrierna saknar skrivningar i regelverket om hur brandsäkerheten hos lösningar med återbrukade byggprodukter ska bedömas och önskar förtydligande om detta.

Byggmaterialindustrierna presenterar nedan mer specifika kommentarer på remissen och lyfter också ett antal frågor till Boverket.

Kommentarer på specifika delar av remissen

AVDELNING I. ÖVERGRIPANDE BESTÄMMELSER

1 kap. Övergripande bestämmelser

- 1 kap §6 : punkt 1 - Avser angivelsen om att produkten ska vara CE-märkt att den ska vara märkt för avsett ändamål? (För brandspjäll har det tidigare blivit diskussion då CE-märkta produkter använts men de var inte avsedda för det aktuella ändamålet.)
- 1 kap §7: I vägledning bör det anges vad som avses med vedertagen metod. Är det europeisk standard som avses?
- 1 kap §8: Vad som utgör ett *Fackmässigt sätt* behöver förtydligas. Hänvisningen till första och andra stycket behöver förtydligas, är det punkt 1 som avses eller alla tre punkterna?
- 1 kap §9: Det är positivt att projekteringen ska dokumenteras. I vägledning bör anges vad som är *uppenbart obehövt* (begreppet finns även i andra delar i dokumentet).
- 1 kap §18: Det är bra att det i § 18 ställs krav på mottagningskontroll för byggprodukter men det behöver förtydligas, med en hänvisning, om det är mottagningskontroll enligt kunskapsbanken för PBL som avses. Det behöver också förtydligas hur kontroll ska utföras för återbrukade produkter.
- 1 kap §20-21: Här behöver en komplettering med att det redan i brandskyddsdocumentation bör framgå hur system ska testas och verifieras över tid, exempelvis krav på intervall för testning och verifiering av brandskyddsutrustning. Det ingår inte normalt i drifts- och underhållsdokumentation.

2 kap. Dimensionerande förutsättningar, tekniska system och övriga anordningar

- Kommentar: Allmänt råd om brandbelastning har tagits bort vilket kommer att resultera i ett stort arbete för aktörerna i sektorn, att ta fram standarder och handböcker, för att omhänderta detta.
- 2 kap §2 (första punkten): Föreslår att det ändras från automatisk vattensprinkleranläggning till boendesprinkler, för verksamhetsklass 3. Detta för att inte driva på kostnader och då inte alla kommuner tillåter att automatiska sprinklers kopplas till kommunens vattensystem.
- 2 kap §27: Det borde ställas samma krav på belysning för alla verksamhetsklasser, även på kontor och hotell osv, då även dessa förutsätter till exempel god lokalkännedom.
- 2 kap 43: Tidigare hänvisades det här till standarden SS EN 12101-6. Nu är hänvisningen till 12101-13, som är ett komplement till den förstnämnda standarden. I denna paragraf behövs hänvisning till båda dessa standarder då de hänger ihop i ett system.

AVDELNING II. UPPFÖRANDE AV NYA BYGGNADER

3 kap. Bärförmåga vid brand

- 3 kap §2-4: Regelverket behöver kompletteras med att i vägledning ange hur analytisk dimensionering bör utföras. Detta hanteras inte i den SIS-standard om analytisk dimensionering som är under framtagande.

4 kap. Skydd mot uppkomst av brand

- 4 kap §2 - Här vore det bra med ett förtydligande i en vägledning med vad som avses med fasta installationer, ingår exempelvis solceller?

5 kap. Skydd mot utveckling och spridning av brand och brandgaser inom byggnad

- 5 kap §8: Här bör komplettering ske med ordet *lägst* så att det blir: "....material bör vara utformade i lägst brandteknisk klass...."
- 5 kap §18: Förtydliga att brandteknisk klass E gäller ytskiktet.
- 5 kap §21: Paragrafen behöver preciseras med vad som avses med energilager i punkt 11 - är det exempelvis en parkerad elbil, eller ett källarförråd med pellets eller något annat.
- 5 kap §26: I vägledning finns behov av att förtydliga när är en byggnad definieras som ett lager eller en industri.

Byggmaterialindustrierna hänvisar i övrigt till medlemmars remissvar.

Jenny Svärd

Verkställande direktör

Byggmaterialindustriernas medlemmar

Direktanslutna företag

- Byggelit AB
- Celsa Steel Service AB
- Heidenberg Materials Cement Sverige AB
- Combimix AB
- Derbigum Sverige AB
- Eld & Vatten AB
- Kingspan Insulation AB
- Knauf Danogips GmbH
- Moelven Wood AB
- Nordic Waterproofing AB
- RECOMA AB
- Saint-Gobain Sweden, Weber
- Saint-Gobain Sweden, Gyproc

Medlemsorganisationer som anslutit sina medlemsföretag kollektivt

- Golvbranschen
- IKEM -Innovations- och kemiindustrierna i Sverige
- Scandinavian Copper Development Association, SCDA
- Stålbyggnadsinstitutet
- Swedisol
- Svensk Betong
- Svensk Byggplåt
- Svensk Ventilation
- Svenskt Trä
- Sveriges Bergmaterialindustrier
- Sveff- Sveriges Färg och Limföretagare
- TMF, Trä- och möbelföretagen
- VVS-fabrikanternas råd